O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
___________ R.To'rayev
2024-yil "___" ________

Ro'yxatga olindi: MD-70230104-2.02
2024-yil _____ ______

QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK TANLOV FANI BO'YICHA O'QUV DASTURI

(*1-kurs magistratura uchun*)

Bilim sohasi: 200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 230000 – Tillar
Mutaxassislik: 70230104 – Adabiyotshunoslik (o'zbek adabiyoti)

Termiz – 2024

Fan/modul kodi QADB106		O‘quv yili 2024-2025	Semestr 2	ECTS – Kreditlar 6
Fan/modul turi Tanlov		Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 6
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Qiyosiy adabiyotshunoslik	Ma’ruza – 44 Amaliy – 46 Seminar - -	90	180

2 **I. Fanning mazmuni**

Fanni o‘qitishdan maqsad – magistratura talabalarni qiyosiy adabiyotshunoslikning nazariy muammolarini o‘rganish, milliy adabiyot tarixini nazariy aspektda o‘rganish va uning madaniy va ma’naviy ildizlariga oid muhim muammolarni tahlil qilish ruhida tarbiyalashga qaratilgan. Badiiy asarlarni va adabiy namunalarni tarixiy-nazariy aspektda o‘rganish orqali talabalarning dunyoqarashi va ilmiy tafakkurini kengaytirish nazarda tutilgan.

Fanning vazifasi – qiyosiy adabiyotshunoslikning vazifalarini aniqlash va uni adabiy-badiiy jarayonning tarixiy xususiyatlarini o‘rganishga qaratish;

- milliy adabiyot tarixining nazariy masalalari bilan talabalarni tanishtirish va ulardan muhim xulosalar chiqara bilish;
- tarixiy, adabiy va ilmiy asarlarning jamiyat, millat va shaxs rivojidagi rolini baholay olish.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Kirish. Adabiyot – san’atning bir turi sifatida.

Qadimgi davr adabiyotshunosligining o‘ziga xos xususiyatlari. Mumtoz adabiyotshunoslikning asosan she’rshunoslik shaklida taraqqiy qilganligi. Mumtoz adabiyotshunoslikda adabiy-nazariy fikrlar taraqqiyoti. Tazkiralar. Badiiy asarlar matni ichidagi adabiy-nazariy fikrlar. Adabiyot nazariyasiga bag‘ishlangan maxsus asarlar. Sharq she’rshunosligi (ilmi aruz, ilmi qofiya, ilmi badea, ma’naviy, lafziy san’atlar).

2-mavzu. Qiyosiy adabiyotshunoslikda sinkretizm masalasi

Adabiyotshunoslik va she’rshunoslikka doir yaratilgan asarlarning qisqacha tavsifi. Islomgacha bo‘lgan davrda yaratilgan asarlar va ularning xos xususiyatlari. Islomdan keyingi davr adabiyotshunosligi. Vazn, qofiya va janr masalalarining yoritilishi. XIII – XV asrlarning avvalgi bo‘lgan davrda turkiy tilda yozilgan yodgorliklarda sh’r va shoirlik masalalarining yoritilishi.

3-mavzu. Ilohiy kitoblar va mifologik tafakkur masalasi.

	Tazkira janri tabiati. Qadimgi davrdan XX asrga qadar yaratilgan tazkiralar tasnifi.Tarixiy-zamonaviy tazkiralarning o'ziga xos xususiyatlari. Zamondoshlarga bag'ishlangan tazkiralarning ilmiy qimmati. **4-mavzu. Sharq va G'arb eposi tipologiyasi** "Majolis-un-nafois"ning tarkibi va tuzilishi. Asarning adabiy-tanqidiy qarashlar tarixidagi ahamiyati. Alisher Navoiy tazkirasining xos xususiyatlari. Alisher Navoiy shoirning xulq-atvori va shaxsiyati haqida. **5-mavzu. Eng qadimgi drama qiyosiy adabiyotshunoslik kontekstida** XI asrdan yaratila boshlangan aruz, qofiya va she'r san'atlaridan bahs etuvchi janrlar tasnifi. "Kans ul-g'aroyib" (Manshur Samarqandiy), "Ziynatnoma" (Rashid Samarqandiy), "Hadoyiq us-sehr" (Rashid Vatvot) asarlarining mundarijasi. Aruz qonun-qoidalariga bag'ishlangan "G'oyat ul-aruzayn" (Ali Bahromiy) va boshqa janrlar mohiyati. "Kanz ul-qofiya", "Tarjimon ul-balog'a" (Umar Roduyoniy) asarlarining yaratilishi va adabiy-tanqidiy qarashlar tarixida tutgan o'rni. **6-mavzu. Evriped asarlari tahlili.** G'arb o'rta asrlarida turli nuqtai nazarga ega olimlar toifasi shakllandi. Bir guruh olimlar Injil ta'limotiga ko'ra o'z qarashlarini bayon qilgan bo'lsa, ikkinchi toifa olimlarning adabiy-estetik qarashlari davr ta'limotidan oziqlanardi. O'rta asrlarning dastlabki davrida nasroniylarning mutaassib bo'lmagan iste'dodli ulamolari (Arnobiy, Kvintilian, Laktantsiy) 3oder madaniyatga xos badiiy yuksak asarlari haqida. **7-mavzu. . Qadimgi davr jahon lirikasining tipologik xususiyatlari** Shayx Ahmad Xudoydod Taroziyning hayoti va ijodi. "Fununul balog'a" mundarijasi. "Fununul balog'a"ning o'rganilish tarixi. Fununul balog'a"da ilmi aruz, ilmi qofiya, ilmi bade' talqini.Platon, Aristotel, Farobiy va Ibn Sinolarning adabiy-estetik qarashlari.Manoqibnavislik tarixi. Manoqib janri va uning xususiyatlari.Mazkur janrning Alisher Navoiy ijodida tutgan o'rni. **8-mavzu. Sharq va G'arb adabiyotida O'rta asrlar masalasi** Debochalarning xususiyatlari va ularning nazariy qarashlar tarixida tutgan o'rni. Alisher Navoiy debonlariga yozilgan debochalarning ilmiy qimmati. Nodira, Ogahiy devonlariga yozilgan muqaddimalarining adabiy-nazariy ahamiyati. **9-mavzu. Sharq va G'arb Renessans adabiyotini qiyosiy o'rganish** Nizomiy Aruziy Samarqandiy hayoti va ijodining o'rganilish tarixi. Nizomiy Aruziyning hayot yo'li. "Chahor maqola" ikkinchi bobining ilmiy qimmati. Nizomiy Aruziy she'riyatning tasvir mo'ljali va uslubi haqida. **10-mavzu. Uyg'onish davri badiiy tafakkuri tipologiyasi** XIII – XV asr boshlarida yaratilgan ilmiy asarlar tasnifi. Bu davrda yaratilgan risolalarda mavzu va adabiy qahramon masalalarining yoritilishi. XIII – XV asr boshlariga qadar yaratilgan badiiy asarlarda adabiyot nazariyasiga oid muammolarning yoritilishi. Sayfi Saroyi va Sakkokiy ijodida she'r va shoirga munosabat.

Fan/modul kodi QADB106		**O‘quv yili** 2024-2025	**Semestr** 2	**ECTS – Kreditlar** 6
Fan/modul turi Tanlov		**Ta’lim tili** O‘zbek		**Haftadagi dars soatlari** 6
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Qiyosiy adabiyotshunoslik	Ma’ruza – 44 Amaliy – 46 Seminar - -	90	180
2	**I. Fanning mazmuni**			

Fanni o‘qitishdan maqsad – magistratura talabalarni qiyosiy adabiyotshunoslikning nazariy muammolarini o'rganish, milliy adabiyot tarixini nazariy aspektda o'rganish va uning madaniy va ma'naviy ildizlariga oid muhim muammolarni tahlil qilish ruhida tarbiyalashga qaratilgan. Badiiy asarlarni va adabiy namunalarni tarixiy-nazariy aspektda o'rganish orqali talabalarning dunyoqarashi va ilmiy tafakkurini kengaytirish nazarda tutilgan.

Fanning vazifasi – qiyosiy adabiyotshunoslikning vazifalarini aniqlash va uni adabiy-badiiy jarayonning tarixiy xususiyatlarini o‘rganishga qaratish;

- milliy adabiyot tarixining nazariy masalalari bilan talabalarni tanishtirish va ulardan muhim xulosalar chiqara bilish;
- tarixiy, adabiy va ilmiy asarlarning jamiyat, millat va shaxs rivojidagi rolini baholay olish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Kirish. Adabiyot – san'atning bir turi sifatida.

Qadimgi davr adabiyotshunosligining o'ziga xos xususiyatlari. Mumtoz adabiyotshunoslikning asosan she'rshunoslik shaklida taraqqiy qilganligi. Mumtoz adabiyotshunoslikda adabiy-nazariy fikrlar taraqqiyoti. Tazkiralar. Badiiy asarlar matni ichidagi adabiy-nazariy fikrlar. Adabiyot nazariyasiga bag‘ishlangan maxsus asarlar. Sharq she'rshunosligi (ilmi aruz, ilmi qofiya, ilmi badea, ma’naviy, lafziy san’atlar).

2-mavzu. Qiyosiy adabiyotshunoslikda sinkretizm masalasi

Adabiyotshunoslik va she'rshunoslikka doir yaratilgan asarlarning qisqacha tavsifi. Islomgacha bo‘lgan davrda yaratilgan asarlar va ularning xos xususiyatlari. Islomdan keyingi davr adabiyotshunosligi. Vazn, qofiya va janr masalalarining yoritilishi. XIII – XV asrlarning avvalgi bo‘lgan davrda turkiy tilda yozilgan yodgorliklarda sh’r va shoirlik masalalarining yoritilishi.

3-mavzu. Ilohiy kitoblar va mifologik tafakkur masalasi.

Tazkira janri tabiati. Qadimgi davrdan XX asrga qadar yaratilgan tazkiralar tasnifi.Tarixiy-zamonaviy tazkiralarning o'ziga xos xususiyatlari. Zamondoshlarga bag'ishlangan tazkiralarning ilmiy qimmati.

4-mavzu. Sharq va G'arb eposi tipologiyasi

"Majolis-un-nafois"ning tarkibi va tuzilishi. Asarning adabiy-tanqidiy qarashlar tarixidagi ahamiyati. Alisher Navoiy tazkirasining xos xususiyatlari. Alisher Navoiy shoirning xulq-atvori va shaxsiyati haqida.

5-mavzu. Eng qadimgi drama qiyosiy adabiyotshunoslik kontekstida

XI asrdan yaratila boshlangan aruz, qofiya va she'r san'atlaridan bahs etuvchi janrlar tasnifi. "Kans ul-g'aroyib" (Manshur Samarqandiy), "Ziynatnoma" (Rashid Samarqandiy), "Hadoyiq us-sehr" (Rashid Vatvot) asarlarining mundarijasi. Aruz qonun-qoidalariga bag'ishlangan "G'oyat ul-aruzayn" (Ali Bahromiy) va boshqa janrlar mohiyati. "Kanz ul-qofiya", "Tarjimon ul-balog'a" (Umar Roduyoniy) asarlarining yaratilishi va adabiy-tanqidiy qarashlar tarixida tutgan o'rni.

6-mavzu. Evriped asarlari tahlili.

G'arb o'rta asrlarida turli nuqtai nazarga ega olimlar toifasi shakllandi. Bir guruh olimlar Injil ta'limotiga ko'ra o'z qarashlarini bayon qilgan bo'lsa, ikkinchi toifa olimlarning adabiy-estetik qarashlari davr ta'limotidan oziqlanardi. O'rta asrlarning dastlabki davrida nasroniylarning mutaassib bo'lmagan iste'dodli ulamolari (Arnobiy, Kvintilian, Laktantsiy) 3oder madaniyatga xos badiiy yuksak asarlari haqida.

7-mavzu. . Qadimgi davr jahon lirikasining tipologik xususiyatlari

Shayx Ahmad Xudoydod Taroziyning hayoti va ijodi. "Fununul balog'a" mundarijasi. "Fununul balog'a"ning o'rganilish tarixi. Fununul balog'a"da ilmi aruz, ilmi qofiya, ilmi bade' talqini.Platon, Aristotel, Farobiy va Ibn Sinolarning adabiy-estetik qarashlari.Manoqibnavislik tarixi. Manoqib janri va uning xususiyatlari.Mazkur janrning Alisher Navoiy ijodida tutgan o'rni.

8-mavzu. Sharq va G'arb adabiyotida O'rta asrlar masalasi

Debochalarning xususiyatlari va ularning nazariy qarashlar tarixida tutgan o'rni. Alisher Navoiy debonlariga yozilgan debochalarning ilmiy qimmati. Nodira, Ogahiy devonlariga yozilgan muqaddimalarining adabiy-nazariy ahamiyati.

9-mavzu. Sharq va G'arb Renessans adabiyotini qiyosiy o'rganish

Nizomiy Aruziy Samarqandiy hayoti va ijodining o'rganilish tarixi. Nizomiy Aruziyning hayot yo'li. "Chahor maqola" ikkinchi bobining ilmiy qimmati. Nizomiy Aruziy she'riyatning tasvir mo'ljali va uslubi haqida.

10-mavzu. Uyg'onish davri badiiy tafakkuri tipologiyasi

XIII – XV asr boshlarida yaratilgan ilmiy asarlar tasnifi. Bu davrda yaratilgan risolalarda mavzu va adabiy qahramon masalalarining yoritilishi. XIII – XV asr boshlariga qadar yaratilgan badiiy asarlarda adabiyot nazariyasiga oid muammolarning yoritilishi. Sayfi Saroyi va Sakkokiy ijodida she'r va shoirga munosabat.

11-mavzu. Sharq va G'arb klassitsizmi: umumiylik va xususiylik.

Qadimgi dunyo va o'rta asrlar adabiyoti. O'rta asrlarda diniy qarashlar va adabiyot munosabati masalasi. Sharq va G'arb o'rta asrlar adabiyoti. Sharq va G'arb o'rta asrlar davrini qiyosiy o'rganishda va uning davriy chegaralarini belgilashda yaqqol namoyon bo'ladi. Aynan o'rta asrlar davri milodiy IV–V asrdan XIII– XIV asrlargacha deb chegaralanishi yuqoridagi qarashlarga tayanib belgilangan. Bizningcha, Sharqda o'rta asrlar islomdan oldingi Johiliya davri bilan bog'liq bo'lsa, G'arb o'rta asrlari esa milodiy I asrdan boshlangan.

12-mavzu.Sharq va G'arb ma'rifatchiligi tipologiyasi: fransuz va jadid ma'rifatchiligi.

Ma'rifatchilik adabiyotining mazmun-mohiyati. G'arbda ma'rifatchilik harakati. Fransuz ma'rifatchiligining o'ziga xos xususiyatlari.

Turkistonda jadidchilik harakatinig yuzaga kelishi. Jadid adabiyotida yangi estetikaning shakllanishi.: mantiq, falsafa, geometriya, astronomiya, tibbiyot sohalaridagi muvaffaqiyatlar e'tirof qilingani holda qadimgi yunonlarning diniy e'tiqodlari chalkash va soxta ekanligini, ular yakka Xudo yaratgan tabiatning qudratli kuchlarini iloh deb sig'inishlarini keskin tanqid qildi.

13- mavzu. Sharq va G'arb badiiy tafakkurida sentimentalizm, romantizm, naturalizm, realizm.

Klassitsizm umuminsoniy hodisa sifatida. Klassitsizmning tamoyillari. Sharq adabiyotida klassitsizm tamoyillari.

XVII asr Yevropa klassitsizmi: Fransiyada klassitsizm. Sharq va G'arb klassitsizmining umumiy va farqli jihatlari. Klassitsizm nazariyasi va 4odern xususiyatlari.

14- mavzu. XIX-XX asrlar Yevropa romanchiligi va Sharq zamonaviy nasri.

Yevropa zamonaviy romanchiligi tarixidan. Roman janrining takomil bosqichlari. Ijodiy metodlar, adabiy oqimlar va roman janri munosabati. Fransua Rable. Servantes romanlari. Rus romanchiligi, Zamonaviy Sharq adabiyotida roman janrining o'rni. Dunyo romanchiligi va o'zbek romani. Jo'rji zaydon va Qodiriy. O'zbek romanchilik maktabi.

15- mavzu. Yevropa modernizmi va XX asr yangi o'zbek adabiyoti.

Modernizm tarixi, ijtimoiy, falsafiy, psixologik omillari. Modernistik yo'nalish va oqimlar. Modernistik adabiyot vakillari. Modern nasr, modern she'riyat, "absurd drama".

Yevropa modernizmi va yangi o'zbek she'riyati masalasi. Modernizm, fururizm, modernisticm, ekspressionizm, ekzistensializm, "absurd drama", "absurd qahramon", xaotizm, dadaizm, 4odernistic ramz, ma'nisizlik, yolg'izlik, "o'zbek modern adabiyoti", postmodern istilohlari.

16- mavzu. Sharq va G'arb badiiy tafakkurida sentimentalizm oqimi xususiysti.

Alisher Navoiy adabiy-tanqidiy qarashlarining o'rganilish tarixi. "Xamsa" dostonlarida nazariy masalalar talqini. Alisher Navoiyning maxsus adabiyotshunoslikka oid asarlarida aruz, qofiya, she'riy san'atlar masalalarining

	yoritilishi. Tilshunoslikka oid asarlar va manoqiblarda adabiyot, shoir, va she'riyat qonuniyatlari haqidagi fikrlar. **17- mavzu. Romantizm, naturalizm, realizm oqimlari xususiyatlari.** XVI – XIX asrning oxiridagi adabiyotshunoslik va adabiy-tanqidiy qarashlarning xos xususiyatlari. Mazkur davrda yaratilgantazkiralar tasnifi.Ilmiy risolalar va ularning xususiyatlari. Tarixiy va esdalik asarlarda badiiy ijod talqini. **18- mavzu. Sharq va G'arb klassitsizmi: umumiylik va xususiylik** "Majolis-un-nafois"ning tarkibi va tuzilishi. Asarning adabiy-tanqidiy qarashlar tarixidagi ahamiyati. Alisher Navoiy tazkirasining xos xususiyatlari. Alisher Navoiy shoirning xulq-atvori va shaxsiyati haqida. **19- mavzu. Ingliz va o'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari "Beovulf" va "Alpomish" asarlarining badiiy talqini.** Dostonlarning xususiyatlari va ularning nazariy qarashlar tarixida tutgan o'rni. O'zbek adabiyotida dostonlarning ilmiy qimmati. "Alpomish", "Kuntug'mish" kabi dostonlarining adabiy-nazariy ahamiyati. **20- mavzu. Yevropa modernizmi va XX asr yangi o'zbek adabiyoti** XI asrdan yaratila boshlangan aruz, qofiya va she'r san'atlaridan bahs etuvchi janrlar tasnifi. "Kans ul-g'aroyib" (Manshur Samarqandiy), "Ziynatnoma" (Rashid Samarqandiy), "Hadoyiq us-sehr" (Rashid Vatvot) asarlarining mundarijasi. Aruz qonun-qoidalariga bag'ishlangan "G'oyat ul-aruzayn" (Ali Bahromiy) va boshqa janrlar mohiyati. "Kanz ul-qofiya", "Tarjimon ul-balog'a" (Umar Roduyoniy) asarlarining yaratilishi va adabiy-tanqidiy qarashlar tarixida tutgan o'rni. **21- mavzu. XX asr turk adabiyotining muhim xususiyatlari (A. Nesin, Ya. Kamol)** Adabiyotshunoslik va she'rshunoslikka doir yaratilgan asarlarning qisqacha tavsifi. Islomgacha bo'lgan davrda yaratilgan asarlar va ularning xos xususiyatlari. Islomdan keyingi davr adabiyotshunosligi. Vazn, qofiya va janr masalalarining yoritilishi. XIII – XV asrlarning avvalgi bo'lgan davrda turkiy tilda yozilgan yodgorliklarda sh'r va shoirlik masalalarining yoritilishi. **22- mavzu. O'zbek she'riyatida Lorka an'analari** Qadimgi davr adabiyotshunosligining o'ziga xos xususiyatlari. Mumtoz adabiyotshunoslikning asosan she'rshunoslik shaklida taraqqiy qilganligi. Mumtoz adabiyotshunoslikda adabiy-nazariy fikrlar taraqqiyoti. Tazkiralar. Badiiy asarlar matni ichidagi adabiy-nazariy fikrlar. Adabiyot nazariyasiga bag'ishlangan maxsus asarlar. Sharq she'rshunosligi (ilmi aruz, ilmi qofiya, ilmi badea, ma'naviy, lafziy san'atlar).

	III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
	Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:
3.	Adabiyotning so'z san'ati sifatida tadrijiy takomili
	Qiyosiy adabiyotshunoslikda sinkretizm masalasi, badiiy sintez va sinkretiklik
	Ilohiy kitoblar va mifologik tafakkur qiyosiy tahlili
	Sharq va G'arb eposi tipologiyasidagi farq va o'xshashliklar
	Eng qadimgi drama qiyosiy adabiyotshunoslik kontekstida. Esxil, Sofokl. Evriped asarlari tahlili.
	Qadimgi davr jahon lirikasining tipologik xususiyatlari va turkiy she'riyat
	Platon, Aristotel, Farobiy va Ibn Sinolarning adabiy-estetik qarashlari tahlili
	Sharq va G'arb adabiyotida O'rta asrlar masalasining yoritilishi
	Sharq va G'arb Renessans adabiyotini qiyosiy o'rganish
	Uyg'onish davri badiiy tafakkuri tipologiyasi, tahlil va talqin
4.	Sharq va G'arb klassitsizmi: umumiylik va xususiylik
	Sharq va G'arb ma'rifatchiligi tipologiyasi: fransuz va jadid ma'rifatchiligini qiyoslash.
	Sharq va G'arb badiiy tafakkurida sentimentalizm, romantizm, naturalizm, realizm oqimlari xususiyatlari
	XIX-XX asrlar Yevropa romanchiligi va Sharq zamonaviy nasri tahlili
	Yevropa modernizmining XX asr yangi o'zbek adabiyotiga ta'siri
	"Ming bir kecha" va jahon adabiyotida "qissa ichida qissa" usuli.
	Jek London va Abdulla Qahhor ijodida badiiy psixologizm
	Avtobiografik romanda g'oya va kompozitsiyaning qiyosiy talqini
	"Bog'chasaroy fontani" poemasi va Mirtemir ijodi
	Ch. Aytmatov va Sh. Xolmirzayev ijodida inson va tabiat tasviri
	XIX-XX asrlar Yevropa romanchiligi va Sharq zamonaviy nasri tahlili
	XIX-XX asrlar Yevropa romanchiligi va Sharq zamonaviy nasri tahlili.
	Yevropa modernizmining XX asr yangi o'zbek adabiyotiga ta'siri
	Izoh: Amaliy mashg'ulotlari talabalarni qiyosiy adabiyotshunoslik ilmiga oid ma'lumotlar bilan mustaqil tanishishga, ularni nazariy nuqtai nazaridan tahlil va talqin etishga yo'naltiradi. Talabalar egallagan bilimlarini dars chog'ida munozara yoki ma'ruza shaklida himoya qiladi. Amaliy mashg'ulotlarida talabalar mumtoz tarixiy poetikaning ilmiy muammolari to'g'risida amaliy ko'nikma va malaka hosil qiladilar.
	IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
	"Qiyosiy adabiyotshunoslik" fanini o'rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlashda ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlami o'rganib hamda Internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy va seminar mashg'ulotlari mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.
	Talaba mustaqil ishni tayyorlashda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

	- amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik; - darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish; - tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruza qismini o'zlashtirish; - maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash; - talabaning o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bogMiq bo'lgan fan bo'limlari va mavzulami chuqur o'rganish; - faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari; - mustaqil ish uchun quyidagi topshiriqlami bajarish tavsiya etiladi; - amaliy va seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish. **Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etilgan mavzular:** Markes G.G. Oshkora qotillik qissasi. Yuz yil tanholikda. Амир Хусрау Дихлави. Хамса. Критический текст. Составление текста и предисловие Тахира Ахмед-оглы Магеррамова, вступителная статя Г.Ю.Алиева Bobur Zahiriddin. Boburnoma. Bulgakov M. Usta va Margarita. Bayron J.G. Saylanma. Balzak.O. Gorio ota. Vohidov Э. So'z latofati. Gomer. Iliada. Go'ro'g'li. Xalq dostoni. Alpomish dostoni Gyote I.V. Faust. Dante Aligeri. Ilohiy komediya. Do'stmuhammad Xurshid. Donishmand Sizif. Dostoevskiy F.Jinoyat va jazo. Jomiy Abdurahmon. Layli va Majnun. Salomon va Absol. Joys J. Navqiron san'atkorning siyrati. JA jurnali, 2007 yil, 3-4-son. Zolya E. Hamal. Kalila va Dimna. Kamyu A. Begona. Kafka F. Jarayon.(«Jahon adabiyoti» jurnali, 2003 yil 911-sonlar)- T., 2006. Kaykovus. Qobusnoma. Forschadan MuhammadRizo Ogahiy tarjimasi. Lermontov M.Yu. Zamonamiz qahramoni. Mahmud Koshg'ariy. Turkiy so'zlar devoni (Devonu lug'otit turk). Uch tomlik. Merime P.Karl IX saltanatining yilnomasi. Mopassan G. Hayot Azizim. Novelalar. Markes R.R. Buzrukning kuzi. Moem S. "Oy va sariq chaqa". Pushkin A.S. Yevgeniy Onegin. Panchatantra Ramayana

	Rasputin V. Yong'in. Rauf Parfi. So'nggi vido. Svift J. Gulliverning sayyohatlari. Sofokl. Shoh Edip. Stendal.Qizil va qora. Tolstoy L. Hojimurod. 5 tomlik Tolstoy L.N. "Tirilish" romani Tog'ay Murod. Otamdan qolgan dalalar. Flober G. Bovarixonim. Firdavsiy A. Shohnoma. Qodiriy. A. O'tkan kunlar. Nozim Hikmat ijodi Erkin Vohidov "So'z latofati" Qosimov A. SIRLAR (Ozod etilgan Prometey) Heyne H. Germaniya qish ertagi. **Izoh:** Ishchi dasturni shakllantirish jarayonida mustaqil ta'lim soatlari hajmiga mos holda mavzularni tanlab belgilash tavsiya etiladi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish, talabaning o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'limlari hamda mavzularni chuqur o'rganish tavsiya etiladi. **VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** - badiiy matn mohiyatini chuqurroq anglash uchun mumtoz janrlarni tadqiq etish ko'nikmasini hosil qilish; - mavjud matnlarni tarixiylik nuqtai nazaridan tahlil va tadqiq etishi, teran ilmiy-nazariy xulosa va yechimlarga kelish ko'nikmasini shakllantirish; - o'zbek mumtoz adabiyotining tarixiy ildizlari va namunalarini tarixiy poetika masalalari bilan aloqadorlikda o'rganishga kirishish; - o'zbek mumtoz adabiyotining namunalarini Sharq va jahon adabiyoti kontekstida qarash; - egallangan bilim va malakani xalq ma'naviyatini rivojlantirish yo'lida amaliyotga tatbiq etish ***malakasini egallashi lozim.*** **VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** ma'ruzalar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada

	yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar:** Жирмунский В.М. Сравнительное литературоведение.– Ленинград: 1979. Saidov A.X. Qiyosiy adabiyotshunoslikka kirish. – T.: G'afur G'ulom, 2020. – 772 b. Xalliyeva G. Qiyosiy adabiyotshunoslik. – T.: "Akademnashr", 2020. –160 b. **Qo'shimcha adabiyotlar** Azizov Q., Qayumov A. Chet el adabiyoti tarixi.–T:. O'qituvchi, 1987. 334 b. Алексеев М.П. и.др. История зарубежной литературы. (Средние века и возрождение) М:.«Высшая школа»,1987. Алиев Г.Ю. Темы и сюжеты Низами в литература народов Востока. – Москва: Наука,1985. 366 б. Alimuhamedov A.Antik adabiyot tarixi.–T:.O'qituvchi, 1975. Alisher Navoiy «Xamsa»si(Maqolalar to'plami):Tadqiqotlar.–Toshkent: Fan, 1970. Araslı N.G.Nizami va turk edebiyati. – Baku: Elm, 1980. 206 s. Aristotel. Poetika. Axloqi kabir.– T:. Yangi asr avlodi, 2004. Aristotel. Poetika. Ruschadan M.Mahmudov, U.To'ychievlar tarjimasi.–T:. G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti,1980.150 b. Afansev A.N. Derevo jizni.– M:.1982. Балухатый С.Д. Вопросы поэтики. – Ленинград: Издателство Ленинградского университета,1990. 320 с. Бартолд В.В. Мир Алишер и политическая жизнъ. Сочин В.ИХ томах. – Москва: Наука, 1964, Т. ИИ. Ч. 2. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. – Москва: Художественная литература,1975. 399 с. Бахтин М. Проблемы поэтики Достоевского. – Москва: Советский писател,1963. 362 с. Baxtin M. Romanda zamon va xronotop shakllari.– Tarjimon, so'zboshi, sharh va izohlar muallifi U.Jo'raqulov.–T:. Akademnashr, 2015. 288 b. Бертельс Е.Э. Избранные труды. История литературы и культуры Ирана. – Москва: Издательство «Наука» главная редакция восточной литературы,1988. 560с. Бертельс Е.Э. История персидско– Таджикской литературы. Москва: Издательство «Наука» главная редакция восточной литературы,1960. 557 с. Boltaboev H. Mahmudov M. Adabiy-estetik tafakkur tarixi. (I jild: Qadimgidavr).– T.: «MUMTOZ SO'Z», 2015. Борев Ю. Эстетика. – Москва: Издателство политической литературы, 1981. 399 с. Valixo'jaev B. O'zbek adabiyotshunosligi tarixi. – T.: O'zbekiston, 1993. 191 b. Веселовский А.Н. Историческая поэтика. –М.: 1989. Vohidov R. Alisher Navoiy va ilohiyot. – Buxoro: Buxoro nashriyoti, 1994. 208 b.

	Голосовкер Я. Логика мифа. – М, 1987. Jalilov S. Bobur va Yuliy sezar. – T.: «Yangi asr avlodi», 2001. Jo'raev M. O'zbek xalq ertaklarida sehrli raqamlar. – T:. Fan,1991. 153 b. Jo'raqulov U. Nazariy poetika masalalari : Muallif. Janr. Xronotop. –T :. G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2015. 356 b. Jo'raqulov U. Fitratning tadqiqotchilik mahorati.– T:. Universitet, 2003. Jo'raqulov U. Hududsiz jilva.–Toshkent: Fan, 2006. 203 b. Karimov B. Ruhiyat alifbosi. –T.: G'afur G'ulom, 2018. –364 b. **Axborot manbalari** http://www.kutubxona.uz http://www.literature.uz http://www.ziyonet.uz http://www.alishernavoiy.uz
7.	O'quv dastur Termiz davlat universiteti O'zbek filologiyasi fakulteti Kengashning 2024-yil "30" 08 dagi 1 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan, Termiz davlat universiteti Kengashning 2024-yil "30" 08 dagi 1 -sonli qarori bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **Arslonov A.** – Termiz davlat universiteti, "O'zbek adabiyotshunosligi" kafedrasi mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori. **Jabborov E.** - Termiz davlat universiteti, "O'zbek adabiyotshunosligi" kafedrasi o'qituvchisi, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori.
9.	**Taqrizchilar:** **D.Z.Rajabov** – Buxoro davlat universiteti Filologiya fakulteti dekani, filologiya fanlari doktori, professor **A.Nasirov** – Samarqand davlat universiteti Istiqlol davri adabiyoti va adabiyot nazariyasi kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori